

Škola budúcnosti

Sníval sa mi taký sen,
akú školu by som chcel.
Učítelia – roboti,
dajú menej roboty.

Žiadny krik – až bolí hlava,
správanie sa hravo zvláda.
Veľká taška nie je ťažká,
tablet nosiť to je hračka.

Učiť sa nebude ťažké,
každý predmet v inej fľaške.
Keď si z nej žiak odpije,
novú látku ihneď vie.

Autom, pešo nepôjde,
prstom sa tam dostane.
Nájde miesto na tablete,
teleportne sa tam v nete.

Snívať môžem každú noc,
nestihnem z tej školy moc.
Ten čas veľmi rýchlo letí,
bude to pre moje deti.

A keď ešte dorastiem,
do vlády to prednesiem.
Deti moje nech sa potom,
vzdelávajú aj s robotom.

Dominik Faltys, 5.B

Dobrodružná rodinná dovolenka v Európe

Jedného júlového dňa sme sa s rodičmi rozhodli, že pôjdeme na letnú dovolenku do Bulharska. Zasadla rodinná rada, ktorá rozhodla o presnom mieste a o výbere hotela. Zaujalo nás Prímorsko a v ňom Grandhotel Prímorsko.

Keďže je to miesto vzdialené od našej krásnej krajiny viac ako 1000 km, tak sme sa rozhodli pre letecký zájazd. Bolo to zaujímavé, pretože na letisku bol ruch a veľa batožiny. Leteli sme v noci. Ja som mala v tom čase 9 rokov a moja sestrička len 4 roky.

Na miesto určenia, teda do hotela sme prišli o 4. hodine ráno. Pracovníci hotela nám oznámili, že pre nás ešte nemajú voľné izby, tak sme všetci cestujúci spali v spojených kreslách na recepcii. To teda bolo spanie! Že hotel!

Moji rodičia nám v to ráno veľa spánku nedopriali, pretože mne a mojej sestre chceli ukázať to, čo sa nevidí každý deň. Síce ten pochod na pláž po prebdenej noci o piatej hodine ráno nebol príjemný, ale stálo to za to. Naskytol sa nám úžasný pohľad na more! Uvideli sme nádherný, ale naozaj nádherný východ slnka nad morom.

Do hotelovej izby sme sa dostali tesne pred obedom. Bola krásna! Batožinu sme ako-tak uložili a hor sa von. Nemohli sme vydržať, kedy konečne už prídeme na pláž s úmyslom šantenia v mori. Boli sme plní očakávania. Každé ráno sme túpli, že aká vlajka bude viať na stanovišti plavčikov. Tie farby mohli byť tri: zelená vlajka znamenala vstup do mora bez obmedzení, žltá vlajka predstavovala vstup do mora bez nafukovačiek a podobných atrakcií a červená farba bola pre nás dosť neprijateľná, pretože tá predstavovala vstup do mora len vo vyčlenených úsekoch pod prísny dohľadom plavčikov a samozrejme bez nafukovačiek, prípadne vstup úplne zakázaný. More bolo teplé, vlny veľké aj viac ako jeden meter. Všetci sme sa vybláznili, hádzali sme sa do vln, plavčík mal čo robiť.

Rozhodli sme sa aj pre výlet loďou. Podľa pani delegátky to mala byť väčšia loď, no skutočnosť bola iná. Bola to malá motorová loď asi pre 10 ľudí. Vtedy sme ešte nevedeli, čo zažijeme. Vlny boli veľmi veľké, stmievalo sa a náš výlet sa začínal písať pod názvom „Ako prežiť“. Všetci, ale naozaj všetci, tým myslím aj dospelých, kričali, deti plakali a prosili kormidelníka, aby sa vrátil, teda aj s nami živými na breh. Vlny sa stále zväčšovali, tma sa prehľbovala a náš strach sa ešte viac stupňoval. Vtom som si spomenula, čo prežívajú ľudia plávajúci na rozbúrenom mori na programe Discovery Channel, ktorý rada sledujem v televízii. Teraz s odstupom času sa na tom celá rodina smežeme, ale verte mi, vtedy nám do smiechu nebolo. Keďže píšem tento príbeh, tak je jasné, že sme prežili. No ešte 30 minút po tejto adrenalínovej plavbe sme sa triasli, neboli sme schopní chôdze, a preto sme si ešte v prístave sadli na schody chrbtom k mólu. Lode sme nemohli už ani vidieť. Naše predsavzatie bolo, že už nikdy nepôjdeme

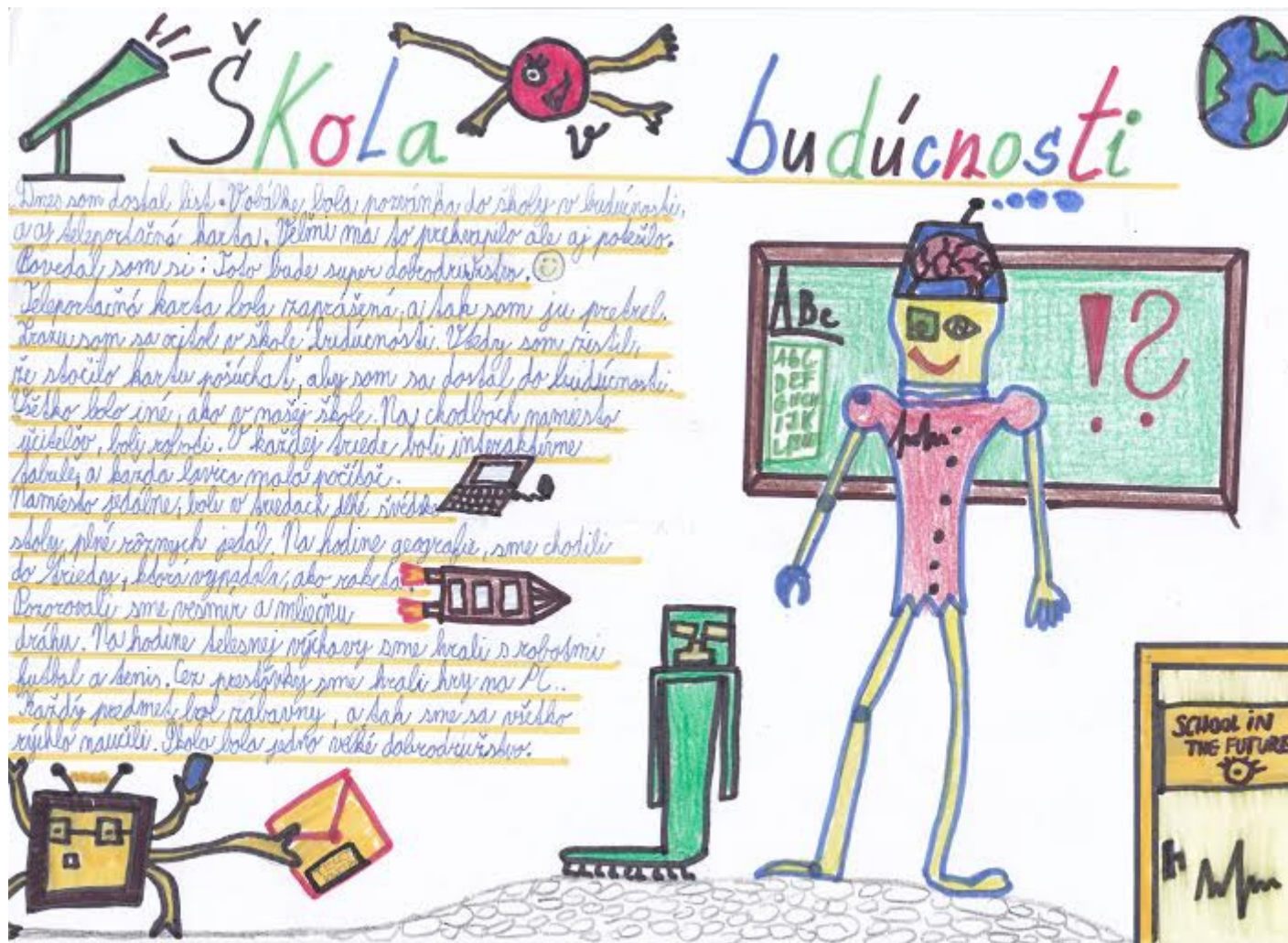
na výlet loďou. Toto predsavzatie nám vydržalo asi rok, ale to by bol iný príbeh..... Ten by sa písal pod názvom: „Ako si užiť plavbu“.

Po príchode na hotelovú izbu vo večerných hodinách a po upokojení celého organizmu, otrasenom po silnom zážitku sa nám podarilo zaspáť. Je zaujímavé, že nikto z nás nemal žiadne nočné mory.

Dni plynuli a dovolenka sa krátila. Prišlo to, čo sme chceli ešte oddialiť, koniec dovolenky. Ani sme sa nenazdali a pristávali sme na letisku v Bratislave.

Domov sme sa vracali plní úžasných dojmov, pekných i adrenalínových zážitkov, na ktoré sa s odstupom času pozeráme ako na veľké dobrodružstvo.

Martina Tomanová, 5.B

Peter Oravec, 5.B

Ako som dopomohol ku kvalitnej rodinnej dovolenke

Jedného skorého rána, keď som práve vyliezol z postele, naskytl sa mi nádherný pohľad. Stromy, štebotavé vtáky, ranné slnko, čo prebúdzať krajinu navôkol, ma fascinovali. No videl som to všetko iba cez hrubé sklo okna.

Stojím pred oknom, sám ako prst v byte a pozerám do diaľky. Rodičia sú zase v práci a ja – až do večera sám budem rôznymi spôsobmi zaháňať nudu.

Takto je to už niekoľko mesiacov. Otec nastúpil do novej práce a div sa z nej nezblázni. Je preč od rána do večera, sedí nad papiermi, ťuká do klávesnice. Keď príde večer domov, zvitáme sa, naje sa a už ho zase nevidím. A takto to ide dookola. Mama, tá je doma len o hodinu dlhšie ako otec, a to len preto, aby mi nachystala raňajky. A víkend? To je len nedeľa. V sobotu mama ešte pracuje a otec len sedí za tabletom či notebookom a pohmkáva si nejakú prihlúplu pesničku. Sem-tam hovorí pre seba nejaké tie vedecké dvadsaťslabičné slovíčka, ktorým klasický smrteľník nerozumie. V nedeľu rodičia dospávajú a raz za uhorský rok si niekam vyjdeme. Väčšinou aj tam sú ich kolegovia z práce, čiže je to aj tak skôr pracovná ako rodinná záležitosť.

Jedného dňa mi rodičia oznámili, že pôjdeme na dovolenku do Turecka. Zajasal som od radosti. Skoro ma však opustila táto eufória, keď som si spomenul, že zase tam budú riešiť nejaké ich pracovné záležitosti a pravdepodobne tam uvidím aj ich kolegov z práce. Otec posledné tri dni obtelefonoval asi polovicu Slovenska a mama sa stresovala ohľadom oblečenia. Ja som sa podrobne zaoberal svojím plánom, ako vylepšiť našu dovolenku. Keď si oco balil svoj tablet, mobil a všetku svoju elektroniku, potajme som povytáhoval nabíjačky a káble a strčil do svojej zásuvky v izbe. Čo sa mamy týka, jej nabíjačku z pracovného telefónu som takisto vybral a ukryl.

Let prebiehal vcelku normálne, oco bol na tablete a ja som vedel, že keď si ho teraz vybijie, počas pobytu bude prakticky nefunkčný. Mama spala a ja som si čítal komiksy, ktoré ponúkali v lietadle.

Po pristátí sme chvíľu blúdili, no zároveň aj obdivovali mesto, nakoniec nás taxík odviezol priamo pred hotel, kde sme mali byť ubytovaní. Každý z nás sa vybalil, udomácnil a potom sme pozorovali oceán z balkóna.

Samozrejme, večer prišli na návštevu otcovi kolegovia. Nečakane. Pravdaže, preberali niečo o miestnej vegetácii a inflácii a ja som sa medzitým hral s ich o rok mladším synom.

Večer som ležal v posteli a premýšľal o tom, ako to tu asi bude vyzeráť zajtra.

Ráno, keď som vstal, oco už hľadal nabíjačku na svoj tablet. Vraj, ak ju nenájde, jeho práca vyjde navnivoč. Používal rôzne prosebné slová, ktorými ako aspoň on dúfal, nájde nabíjačku. Trochu mi ho bolo i ľúto, no mňa nikdy nikto neľutuje. Po raňajkách sme sa vydali na pláž, kde sme sa stretli znovu so včerajšou kolegiálnou rodinou, no našťastie som sa dozvedel, že zajtra ráno

odlietajú domov, tak som v duchu d'akoval všetkému nadprirodzenému, že nám nebudú znepríjemňovať našu vysnívanú dovolenku.

Prvé dni som rodičov len v podstate „ťahal“ na pláž či na minigolf. Otec všade hľadal nabíjačky a ostatné prostriedky na nabitie tabletu, no po čase to vzdal, za čo som mu bol veľmi vďačný.

Neskôr sa začala „osmeľovať“ aj mama a navrhovala zaujímavý program – jazdenie na motokárach či volejbal. Na moju radosť aj otec začínal chápať, že dovolenka nie je len o práci.

Jedného večera sme hrali karty a šachy, smiali sme sa, rozprávali a ja som konečne videl v mojich rodičoch čosi iné ako len ľudí za stolom s hromadou papiera a telefónom.

Posledné dva dni sme trávili na pláži, hrali sme sa, potápali, smiali a radovali. Bolo to vynikajúce a čo viac, môj plán vyšiel ešte lepšie, ako sa javil v mojich predstavách.

Večer pred odletom som rodičom povedal všetko. O skrytých nabíjačkách a mojom pláne, o skvelej rodinnej dovolenke. Rodičia boli spočiatku nahnevaní a poslali ma spať. No ešte predtým, ako som zaspal, počul som ich rozprávať sa na chodbe. Nepočul som toho veľa, ale vyrozumel som pre mňa vtedy najdôležitejšiu a zmysluplnú frázu: „Rodina musí byť na prvom mieste,“ a zaspal som s radosťou v duši.

Ráno prebiehalo ako každé iné. Rýchlo som sa pobalil, otec taktiež a mama ako vždy so stresom balila všetky svoje veci, s čím sme jej následne aj s ocom pomohli.

Od tejto dovolenky naša rodina funguje tak, ako fungovať má. I keď sa niekedy stane, že mama či otec dávajú prvé miesto práci, no nakoniec sa vždy spamätajú a všetko sa vráti do správneho normálu.

Martin Polin, 8.A

Rodina potrebuje veľa času

Naháňame sa. Každý deň, každý týždeň, každý mesiac, no proste stále. Každý deň je rovnaký. Zvuk budíka nezobudí len mňa, mamu a otca, ale „samozrejme, všetkých susedov a ranná naháňačka sa môže začať. „Vypil si čaj?“ „Švihni si!“ „Stíhame?“ „Pohni si, už je pol...!“ Raňajkujeme ako v bufete na stanici, len aby sme nezmeškali vyučovanie. Ja ako usilovný žiak a mama na druhej strane. Obaja milujeme školu, a tak ako veľmi ju máme radi, tak isto sa tešíme na prázdniny, keď sa konečne všetko spomalí a stíchne budík.

Zrazu máme na seba viac času. Vôňa kakaa a raňajok ma vytiahne z postele a krásny deň sa môže začať. Už žiadne úlohy, žiadne „Čo bolo v škole?“, žiadne nekonečné skúšanie. Konečne sa doma nerozprávame iba o povinnostiach, ale špekulujeme nad tým, čo by sme podnikli a kam by sme vyrazili. Ako napríklad v jedno júlové ráno.

Prebudil som sa a na stole ma už čakali raňajky. Mama s otcom si už za stolom čosi rozprávali a pri pohľade na nabalené sendviče mi napadlo, že niekam vyrážame. Nemýlil som

sa. „Najedz sa a rýchlo sa obleč, lebo o chvíľu odchádzame“. Ani som sa nemusel opýtať kam. Bolo to takmer isté, určite sa ide niekam do Tatier. Po niekoľkých minútach cesty autom sme boli v cieľi. Aspoň to tvrdil otec, no mama sa s ním škriepila, že určite nie. Chceli sme ísť na Štrbské pleso, turistické značky však písali Skalnaté pleso. „To je jedno, podstatné je, že sme v prírode ďaleko od ľudí s batohom jedla a spolu“, povedali sme si. Počasie nám prialo, bol nádherný letný deň, a tak sme vyrazili na túru. Išli sme po veľmi strmej ceste, vlastne to ani nebola cesta. Videli sme nejaké červené značky, tak sme pokračovali, hoci sme postupne strácali sily. Napokon sme všetko zdolali a došli až do cieľa. Keď naša púť na Skalnaté pleso skončila, naskytol sa nám prekrásny pohľad. Pod nami sa rozprestierala panoráma tatranskej krajiny. Naše oči mali možnosť pokochať sa krásou, akú nevidíme každý deň. Vysoké Tatry, Nízke Tatry – bohatstvo, ktoré patrí len tým, ktorí si na nenájdu čas. My sme si ho našli a po chvíli, ktorá akoby sa zastavila, sme zazreli zvláštnu kľukatú asfaltovú cestičku, ktorá viedla až k nám. Zrazu sme pochopili, že sme si na túru zvolili náročnú trasu a nie trasu určenú pre rodiny. Nám však bolo úplne jedno, že sme vyčerpaní a unavení, pretože okrem toho, že sme videli veľa zaujímavého, stihli sme sa i poškriepiť, veľa nasmiať, a tak by to malo v rodine byť.

Aj keď nie je tam všetko vždy jednoduché, malo by to končiť šťastne a so smiechom, pretože najdôležitejšie pre rodinu sú spoločné chvíle a spoločné spomienky.

Adam Mikula, 8.A

Zo života mojej rodiny

Žijem na Slovensku, v srdci Európy. Je to krásna krajina a mám ju rád. Nie je však ideálnym miestom pre život rodiny, akou sme my. Moju rodinu tvorí moja mama, ja a starí rodičia. Mama je však jediná, ktorá aktívne pracuje. Je vyučená čašníčka, čo nie je v dnešnej dobe u nás až také atraktívne a hľadané povolanie.

Keď pred dvanástimi rokmi uvidela ponuku v rakúskych novinách, vydala sa tam za prácou. Zapáčila sa jej, svoju prácu si váži, má ju rada, a preto pri nej vydržala dodnes. Má to, samozrejme, svoje výhody aj nevýhody. Výhody sú – oveľa vyšší plat ako na Slovenku, iná kultúra, spoznávanie krajiny atď. Hlavnou nevýhodou je dlhšie odlúčenie od rodiny. Preto veľmi často cez zimné, letné a niekedy aj jesenné prázdniny chodievam za ňou do práce v Rakúsku. Je to celkom zábavné a užitočné. Mám tam mnoho nových priateľov, často môj pobyt spájame i s dovolenkou, môžem si privyrábať... Keďže nie som v nemčine až taký slabý a v podniku, kde mama pracuje, je zamestnaných viac Slovákov, nemám veľký problém s jazykovou bariérou. Pri rozhovoroch s Rakúšanmi sa niekedy vyskytnú ťažkosti, ale väčšinou po zopakovaní s väčšími prestávkami medzi slovami sa mi všetko vyjasní. Tieto menšie problémy by som chcel odstrániť tak, že sa do štúdia nemčiny ponorím hlbšie a spoločne s mamou sa naučím plynule konverzovať.

Po ukončení strednej školy by som chcel študovať v Rakúsku. Nebol by to veľký problém, lebo Viedeň je len pár kilometrov od dediny, kde má pracovisko moja mama. Tým pádom by sme sa mohli častejšie stretávať a ona by mi pomáhala s nemčinou. A ja popri štúdiu by som jej bol nápomocný zase ako brigádnik. I keď by mi to, pravdepodobne, ukrajovalo z prázdnin, nevadilo by to, pretože si viac užijem svoju matku. Určite nezabudnem ani na svojich starých rodičov. S nimi dosiaľ žijem v jednom dome, takže komunikujeme spolu a vídame sa každý deň. V budúcnosti by som ich často navštevoval a pomáhal im.

Toto je moja možná vízia budúcnosti v našej rodine.

Dávid Pokus, 8.A

Nájdite si čas pre deti

Thomas Jefferson povedal: „Najkrajšími okamihmi môjho života bolo tých pár chvíľ, ktoré som prežil doma v kruhu svojej rodiny.“ Takmer každý človek si svoju rodinu váži a cíti sa v nej dobre. Vždy to pre nás budú tí najbližší, najdôležitejší ľudia v živote odhliadnuc od priateľov, ktorí či už chceme alebo nie, budú odchádzať a prichádzať väčšinou v tých najťažších chvíľach. Ale rodina pri vás bude stáť vždy, pretože to spoločné puto, ktoré vás drží nie je spoločná krv alebo rod, ale úcta a spolupatričnosť. Ľudia hovoria, že nie každý má rodinu, ale podľa mňa to nebude celkom pravda, lebo aj tá najväčšia sirota má kruh priateľov, ktorí rodinu nie nahradia, ale tvoria.

Deti žijúce v dokonale fungujúcej domácnosti si neuvedomujú problémy, ktoré by mohli nastať, keby v nej nežili. Tie, ktoré sa ocitli v problémovej rodine si už od útleho veku začínajú uvedomovať ťažkosti dejúce sa okolo, alebo ktoré neskôr môžu prísť a často sa ich snažia odvrátiť. Myslím si, že mať dieťa nie je len taká jednoduchá záležitosť. Stále viac sa ich rodí v nemanželských vzťahoch. Rodičia, ktorí rodinu zakladajú, potrebujú čas na to, aby si rozmysleli, či je dieťa tá správna voľba, lebo ono by potom nemilované mohlo trpieť. Deti sa nemôžu rodiť len tak. Ony musia prísť do priaznivého a im nakloneného prostredia. Dokázať deti len splodiť a potom nevedieť čo s nimi, nie je žiadne umenie. Keď už sa také dieťa narodí, rodičia si to nemajú vyčítať, ale čo najlepšie sa snažiť tento problém vyriešiť. Ich hlavným záujmom by teraz mala byť láska či už k dieťaťu alebo k sebe navzájom. Práve dieťa môže zjednotiť rodičov. Neskôr prídu možno ďalšie, rodina sa zocelí a môže byť lepšie fungujúcou ako ktorákoľvek iná. Vo vyššom veku si deti začnú všímať iné veci, mať i mnohé problémy, nižšiu pozornosť k rodičom, iné ciele. Ale mať životný cieľ či túžby je dôvod k žitiu. rodičia by sa mali zaujímať, poznať hodnoty a priority svojich detí. Poväčšine na to nemajú čas.

V posledných rokoch rodiny nepoznajú raňajky či večeru pri spoločnom stole. To je tiež časť puta, ktoré by ich mohlo spájať. Až po dlhšej dobe si deti uvedomia práve to, že rodina je to najdôležitejšie v ich životoch. Tvoria ju tí, ktorým sa môžu zveriť, na koho sa môžu obrátiť a kto im vždy podá pomocnú ruku. Každá rodina potrebuje svoj čas na dozrievanie a zocelenie.

Posnažme sa o to všetci, táto investícia sa nám stonásobne vráti.

Valachová Kristína, 8.A

Je dobré mať rodinu v zahraničí

Volám sa Michaela Žikavská, mám štrnásť rokov a o tri roky mladšieho brata Dávida. Síce bývame s rodičmi v Topolčanoch a nemáme až takú početnú rodinu, ale korene nášho rodu sa tiahnu veľmi ďaleko. Moja babka Mária z otcovej strany pochádza z Prešova a dedko z Nitrianskej Blatnice. Mnohokrát som rozmýšľala nad tým, ako sa mohli stretnúť, keď obaja žili na opačnej strane republiky. A tak som sa spýtala starého otca a dostala som vysvetlenie. Pracoval totiž ako vodič autobusu a babka bola predavačka v obchode. Jedného dňa, keď odstavil autobus a šiel si kúpiť niečo na občerstvenie, stretol veľmi očarujúcu dámu. V tej chvíli medzi nimi preletela iskra a dnes je mojou starou mamou. Vydala sa na západ svojej vlasti. Keď otehotnela, veľmi chcela dievčatko, aby mu každé ráno mohla česať vlásky a pomenovala by ho po sebe. V jeseni ale prišiel na svet chlapček, a tak dostal meno Mário. Dnes je mojím dobrým otcom. Keď mal asi štyri roky, rád sa hrával so svojimi dvoma malými, približne rovnako starými sesternicami na východe Slovenska, pretože bol jedináčik. Nebolo toho málo, čo spolu povymýšľali a často sa na tom ešte schuti zasmieje. Jedna z nich Janka sa stala mojou krstnou mamou a práve ona sa pred pár rokmi vydávala. Po svadbe sa odsťahovala do Írska, kde sa jej narodila dcérka menom Amy a neskôr syn Jamie. Toto leto sa nám prišli ukázať a ja som bola nadšená, pretože som ich konečne videla a mohla sa s nimi hrať po dlhom čase. Rozhádzali mi skoro celú izbu, no mne to vôbec nevadilo. Najviac ma fascinovalo to, že štvorročná Amy vie plynule hovoriť dvomi jazykmi. Krstná mama to skomentovala tak, že u nich doma sa rozprávajú po slovensky, ale v škôlke sa medzi deťmi naučila aj dobre po anglicky. Bola som veľmi zvedavá, ako sa im páči život v Írsku, keďže som tam nikdy nebola a ona mi na to odpovedala: „Bývame v meste Little Island Roads v Corku vo veľkom dome obklopenom krásnou prírodou. Našli sme si tam kopec priateľov a každý rok chodíme na halloweensku party. Pracujem v bare ako čašníčka a môj muž Jožko sa nemá na čo sťažovať, keďže tradičným írskym nápojom je pivo, rovnako ako u Slovákov.“ dodala so smiechom. „Dohodneme sa, môžeš u nás stráviť časť prázdnin, ukážeme ti rôzne pamiatky a pôjdeme spolu na nákupy.“

Žasla som a neverila vlastným ušiam. Už len predstaviť si, ako budem v Írsku so svojimi blízkymi príbuznými, bolo niečo úžasné.

Michaela Žikavská, 8.A

Objatie istoty

Po príchode domov sa ani na chvíľu nepozastavím nad tým, akú mám úžasnú rodinu. Beriem to ako samozrejmosť, veď predsa, nikdy som ani nerozmýšľala, že by to mohlo byť inak. Matka mi niečo povie a mne nerobí žiadny problém jej odvrknúť i bez toho, aby som

vedela, čo vlastne chce. Viem, že ma miluje príliš na to, aby sa na mňa dlho hnevala. Predpokladám, že ostatní to majú rovnako.

Z tohto omylu ma ale razom vytrhnú večerné správy. Sedím v izbe a nesnažím sa ani skrývať údiv nad tým, ako sa na obrazovke skladajú písmenká do názvov reportáží. Slová ako „Muž znásilnil vlastnú dcéru“ alebo „Nepnoletý mladík dobodal svoju mamu pre pár drobných“ mi bijú do očí. To však nie je všetko. Nasleduje kopec ďalších titulkov o tom, ako si mladí ľudia,, dokonca ešte deti, siahli na život.

Zamračím sa pri myšlienke, že by som si vzala život kvôli čomukoľvek. Mám predsa milujúcu rodinu, ktorá ma podrží v akejkolvek situácii. A vtedy sa mi pred očami konečne vyjaví pravda – nie každý má rodinu ako ja.

Moja myseľ ma zavedie do cudzieho domu. V tom dome sú štyri osoby. Mama, otec, syn a dcéra. Otec si zoberie zo stola fľašu a leje si ju do hrdla. Jeho syn nepatrne podotkne zlú známku v škole. Otec sa rozžúrí a v amoku začne syna mlátiť. Matka sa ich pokúsi od seba odtrhnúť, avšak jediné čo dosiahne, je len ďalšia modrina na jej tvári. Otec prestane syna biť a ten sa čo najrýchlejšie poberie do svojej izby. Nejakým spôsobom sa v nej ocitnem i ja. Hľadím na jeho sklúčenú postavu, ktorá pravdepodobne teraz premýšľa, či má zmysel žiť. Veď predsa, kto by zniesol časté bitky od svojho vlastného opitého otca? Existuje veľa možností, ako by sa to dalo vyriešiť. Existujú detské domovy a náhradné rodiny.

Viac ako riešenie mi však v hlave víta príčina. Ako sa môže rodina tak odcudziť a rozvrátiť? Môže za to alkohol, drogy, či komplexy, ktoré si rodičia vybijajú na deťoch? Alebo práve to, že ani oni nemali dostatok lásky?

Vrátim sa späť do reality. Uvedomujem si svoje šťastie. Jeden múdry človek raz povedal: „Šťastný je ten, kto našiel šťastie v rodine.“ Ešte na chvíľu sa zamyslím nad tým, čo som v mysli videla. Čo z takého dieťaťa môže vyrásť? Bezcitný grázle? Pijan?

Zatvorím knihu svojich myšlienok a vyjdem z izby. Vyjdem len z prostého dôvodu jedného objatia. To objatie ma ubezpečí, že moja rodina tu vždy bude pre mňa.

Romana Čanigová, 9.A

Je rodina večné puto?

„Rodina je miestom lásky a života. Miestom, kde láska rodí život.“ (Ján Pavol II.) Je to prvá skupina, ktorej členom sa stávame hneď po zazretí lúča svetla pri svojom príchode na svet, prostredie, ktoré formuje našu osobnosť, sme s ním spätí, ovplyvňujeme ho a ono nás. Ponúka nám zdroj podpory, obhajoby, uistenia a emocionálneho dobitia.

Každý človek ma v kruhu svojej rodiny určité postavenie. Tá láskyplná bytosť, ktorá nám dala život, matka, nám pomáha preplávať životom, poskytuje nám oporu. Hlava rodiny, otec, väčšinou pracuje, aby mohol zabezpečiť všetko, čo potrebujeme, alebo čo si naše srdce zažiada. A potom

sme tu my deti. Naplníme rodičov láskou, dobíjame ich energiou do života a zažívame s nimi veľa pekných chvíľ.

Ale čo, keď sa tu niečo zaškrípe? Medzi rodičmi sa vytratí bežná komunikácia a jediné, čo dieťa počúva, sú hádky. Vytvorí sa medzi nimi hlboká a obrovská priepasť, ktorú už nespojí ani ten najpevnejší most. Odpútajú sa od seba, a tak dlho budovaný vzťah stratí oporný bod, otca, a všetko sa v tom momente zrúti ako domček z kariet. Opuchnuté uplakané oči dieťaťa a bolesť v zlomenom srdci sa ťažko zahojí. No po čase sa rana trochu scelí a puto medzi dieťaťom a matkou zosilnie. Aj bez tretieho člena sa vytvorí síce neúplná, ale aj tak milujúca rodina.

Čo je príčinou rozvodu rodičov? V najčastejších prípadoch to spôsobuje alkohol. Človek pod jeho vplyvom niekedy stratí hlavu a povie alebo urobí aj to, čo by za normálnych okolností nepovedal, neurobil. V iných prípadoch to môže byť nevera. Jeden z rodičov má tajného partnera a keď ten druhý rodič zistí koľká bije, zlomí mu to srdce a rozvedú sa. Alebo to môže spôsobiť len tvrdohlavosť, rozdielne povahy rodičov, ktoré si navzájom nedajú za pravdu. Možno sa nevedia zhodnúť na rovnakých alebo aspoň podobných názoroch a ich záujmy sa rozbiehajú u každého do iného smeru.

Keď si rodičia k sebe už nenájdu cestu, pomoci niet. Vtedy musia byť deti silné a prekonávať rany osudu. Ale nič nie je stratené! Vždy majú pri sebe jedného z rodičov, raz si založia svoju vlastnú rodinu a vyvarujú sa chýb svojich rodičov.

Dominika Trnovská, 9.A

Nenahraditeľná rodina

Svoju rodinu si nevyberáte. Tá je Božím darom pre nás, rovnako tak ako my pre ňu. Ako povedal Desmond Mpilo Tutu: Nemôžeš si vybrať svojich rodičov ani súrodencov.

Často mávame s bratom odlišné názory, a to vedie k hádkam. Niekedy si prajem, aby som mal iného brata. To však nejde. Keď sa znovu udobříme, všetko je hneď lepšie, znovu spolupracujeme a tvoríme skvelý tím. Potom som rád, že ho mám a nie som jedináčik.

Rodina je dar, klenot, ktorý sa nedá vymeniť, no dá sa ovplyvniť.

Ak máš rád členov rodiny a oni teba tiež nosia v srdci, tak ste šťastná rodina plná lásky a práve taká rodina je najlepšia. No všetky také nie sú, práve naopak šťastných rodín je dnes menej ako tých druhých. Tam sa buď hádajú deti, alebo sa rodičia navzájom neznesú, alebo dospelí nerozumejú mládeži. Manželstvá sa väčšinou končia rozvodom, deti sa ocitnú v detských domovoch, alebo ujdú z domu. Raz som čítal článok v novinách o tom, ako matka nechala svoje dieťa v nemocnici. Nie že by ho tam zabudla. Ona sa ho chcela zbaviť. Prečo ľudia robia takéto zlé, podlé veci? Dá sa tomu vôbec predísť? Hovorí sa, že – Kde je vôľa, tam je cesta. Určite sa nájde nejaký spôsob, ako riešiť tieto problémy po dobrom. Záleží len na nás, ako sa k nim postavíme. Keď nechceme deti, tak sa snažme nemať ich a nerobme rýchle rozhodnutia. Svojho životného partnera si vyberajme dôkladne, nech náš vzťah dlho vydrží.

Taktiež som veľmi rád, že mám svojich starostlivých, vrúcne ma milujúcich a predovšetkým šťastných rodičov, v ktorých vždy nájdem oporu a porozumenie.

Roman Kuník, 9.A

Čo je to rodina?

Definícia rodiny je: Skupina ľudí tvorená aspoň jedným rodičom a dieťaťom. Rodina je ako mohutný a silný strom, ktorého vetvami sú rodinní príbuzní. Najbližšie konáre predstavujú rodičov, súrodencov a vzdialenejšie starých rodičov, tety, strýkov, prarodičov ...

Podľa mňa rodinu tvoria ľudia, ktorých spája silné emočné puto. Tieto vzťahy sa postupne budujú už od vzniku každej začínajúcej rodiny. Väčšina ľudí si pri počutí slova rodina predstaví klasickú rodinku: otca, matku, dieťa. Ale ja si myslím, že aj dvaja ľudia, ktorí nie sú priami pokrvní príbuzní, si môžu dôverovať a nikdy sa navzájom neopustiť.

Istý múdry muž vyslovil takúto myšlienku: „Jediná skala, ktorá zostáva pevná, jediná inštitúcia, o ktorej viem, že funguje, je rodina.“ Každý člen rodiny má možnosť tú skalú spevniť. Dôležité je stáť jeden pri druhom aj vtedy, keď sa nám veľmi nedarí, sme smutní a nešťastní, navzájom sa vypočuť a tešiť sa spolu aj z malých radostí a veľkých víťazstiev. Keďže k životu patria aj hádky a spory je potrebné vedieť si odpustiť. Avšak odpustiť je niekedy veľmi ťažké. Skala rodiny sa vtedy otriasa v základoch. Ale každé zemetrasenie utíchne, problémy pominú a rodina sa prebudí ešte silnejšia.

A čo tí, ktorí nemajú to šťastie mať rodinu? Deti v detských domovoch alebo bezdomovci? Pomáhajú im ostatní ľudia a časom môžu nájsť oporu medzi sebou

alebo v iných náhradných rodinách. Pociťtia teplo domova a stanú sa súčasťou inej rodiny.

Ja mám to šťastie, že už prvé chvíle môjho života som prežíval v rodinnom kruhu. Hoci naša rodina prešla rôznymi zmenami, stále držíme spolu, a tak spevňujeme našu stálosť. Som rád, že mám takú rodinu, ako mám a nechcel by som žiadnu inú.

Šimon Varga, 9.A